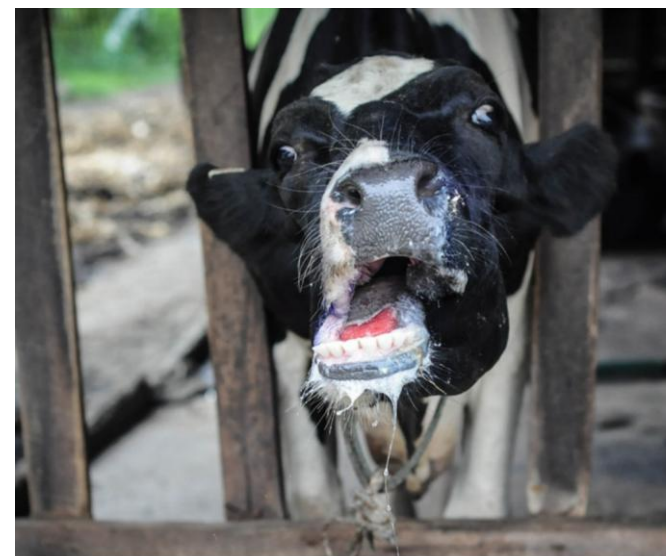

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Krakowie

Pryszczyca (Foot and mouth disease, FMD)

- ▶ Pryszczyca (Foot and mouth disease - FMD) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą wirusową zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich.
- ▶ Na zakażenie najbardziej wrażliwe jest bydło, następnie świnie, owce i kozy. Chorobę wywołuje wirus z rodzaju Aphthovirus należący do rodziny Picornaviridae.
- ▶ Kraj, w którym wystąpi FMD, narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsny oraz hodowli, a także obowiązkową likwidację stad, w których stwierdzono zakażenie.
- ▶ **Choroba nie jest groźna dla ludzi.**

Pryszczycza (Foot and mouth disease, FMD)

► Drogi zakażenia:

Zakażone zwierzęta wydalają wirus z wydychanym powietrzem, wydzielinami oraz wydalinami. Największa koncentracja wirusa znajduje się w płynie surowicznym i nabłonku pojawiających się pęcherzy. Zwierzęta mogą być nosicielami wirusa nawet do kilku lat.

► Źródła zakażenia:

- zakażone zwierzęta,
- ślina, mleko, kał, pasza, woda, żłoby, podłogi, pastwiska, skóra, wełna,
- mięso i jego przetwory nie poddane odpowiedniej obróbce,
- nasienie i zarodki,
- wektory mechaniczne: środki transportu, narzędzia i sprzęt używany przy pracy ze zwierzętami wrażliwymi, ręce, odzież i obuwie obsługi, gryzonie, ptaki,
- odpadki kuchenne.

- W celu ochrony stada przez wniknięciem wirusa pryszczycy należy pamiętać, żeby zwierzęta wprowadzane do stad muszą pochodzić z wiadomego źródła i być oznakowane, a jeżeli pochodzą z innego kraju - zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny. Należy bezwzględnie przestrzegać zasad bioasekuracji.

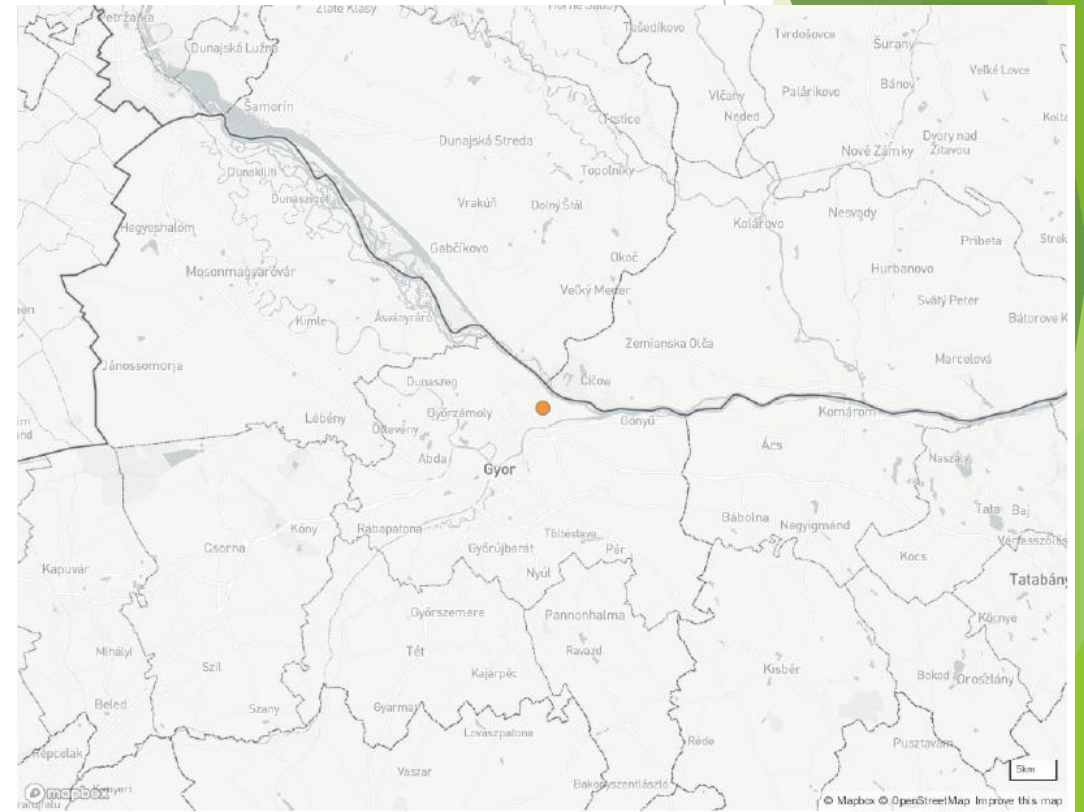
Występowanie pryszczycy w Polsce

- ▶ Ostatni przypadek FMD w Polsce stwierdzono w 1971 r.
- ▶ Polska jest uznana za kraj urzędowo wolny od tej choroby przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt (WOAH).

PRYSZCZYCA NA TERENIE WĘGIER

Pierwsze ognisko pryszczycy stwierdzone zostało w dniu 6 marca 2025 r. w gospodarstwie utrzymującym 1418 sztuk bydła, zlokalizowanym w komitacie Győr-Moson-Sopron graniczącym z okresami Komárno w kraju Nitrzańskim i Dunajská Streda w kraju Trnavskim w Republice Słowacji.

Był to pierwszy przypadek pryszczycy na Węgrzech od 1973 r.

PRYSZCZYCA NA TERENIE WĘGIER

Ustanowiono obszar zapowietrzony w promieniu 3 km i obszar zagrożony w promieniu 10 km od ogniska choroby (obszar objęty ograniczeniami również na terytorium Słowacji - okres Komarno w kraju nitrzańskim i okres Dunajska Streda w kraju trnawskim).

Ponadto strona węgierska wprowadziła:

- zakaz przemieszczeń zwierząt z gatunków wrażliwych z obszaru Transdanubia i Pest na czas 72 godzin od daty wyznaczenia ogniska,
- zakaz przemieszczeń zwierząt z gatunków wrażliwych w obrocie międzynarodowym,
- zakaz polowań w obszarach objętych ograniczeniami,
- zakaz organizowania wystaw i innych wydarzeń z udziałem zwierząt z gatunków wrażliwych

Dodatkowo wszelkie miejsca użyteczności publicznej w obszarach objętych ograniczeniami takie jak zoo, parki dzikich zwierząt, w których utrzymywane są zwierzęta z gatunków wrażliwych zostały zamknięte dla zwiedzających do odwołania.

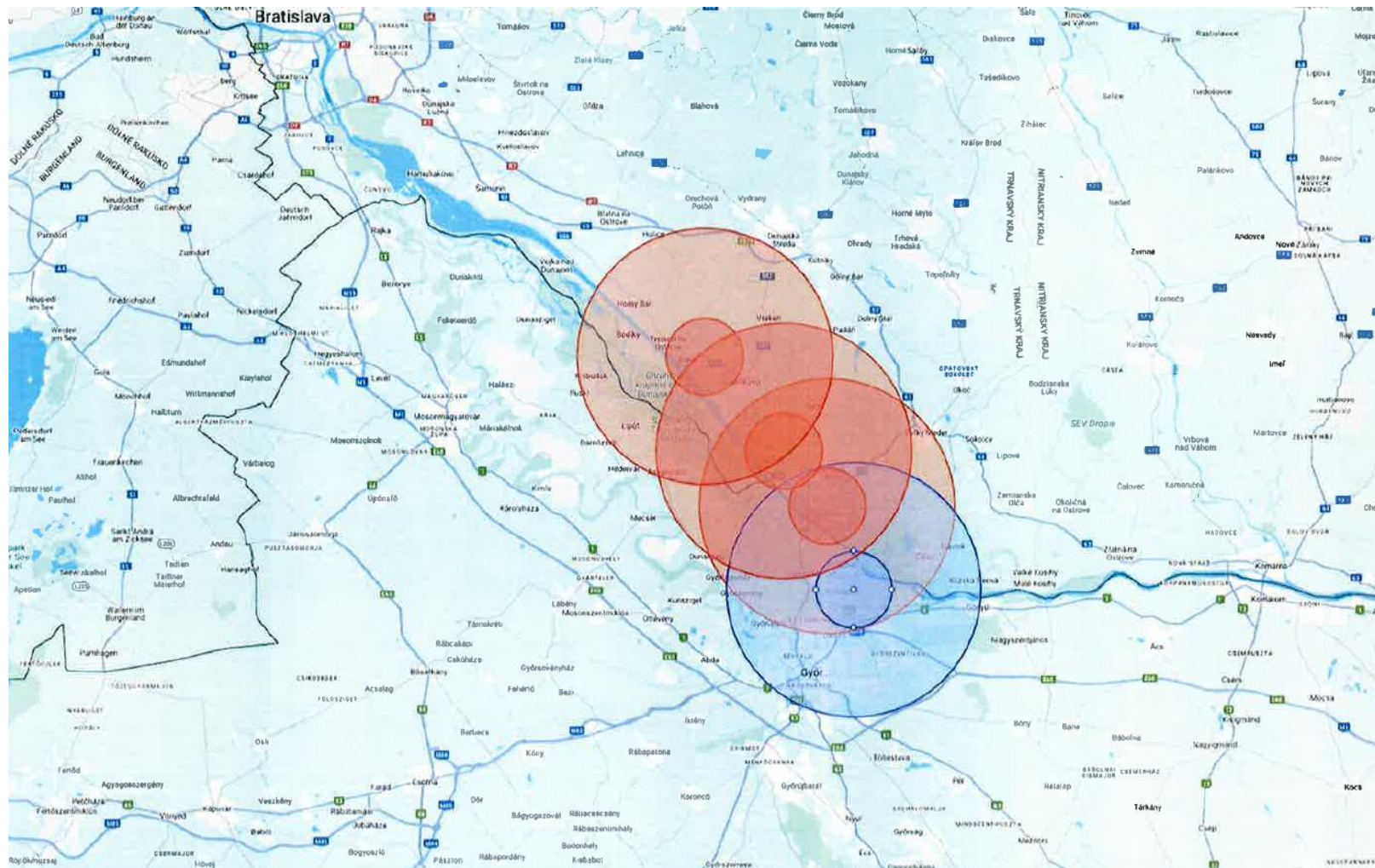
PRYSZCZYCA NA TERENIE SŁOWACJI

W dniu 21 marca br. przedstawiciel Słowacji poinformował o stwierdzeniu pryszczycy (FMD) w 3 gospodarstwach utrzymujących bydło mleczne (w sumie 2771 sztuk bydła) zlokalizowanych w powiecie Dunajská Streda, w regionie Trnava, na Słowacji przy granicy z Węgrami (na obszarze zagrożonym ustanowionym w promieniu 10 km wokół ogniska FMD stwierdzonego na terytorium Węgier.)

- ✓ miejscowość Medveďov - 670 jałówek,
- ✓ miejscowość Ňárad - 790 sztuk bydła mlecznego,
- ✓ miejscowość Baka - 1 311 bydła mlecznego.

Służby słowackie wdrożyły natychmiastowe działania związane z likwidacją choroby. Ustanowiono obszar zapowietrzony w promieniu 3 km i obszar zagrożony w promieniu 10 km od ogniska choroby (obszar objęty ograniczeniami również na terytorium Słowacji - okres Komarno w kraju nitrzańskim i okres Dunajská Streda w kraju trnawskim). Na obszarze zapowietrzonym wokół ognisk choroby wprowadzono prewencyjne uśmiercanie zwierząt z gatunków wrażliwych. Depopulacja w ogniskach rozpoczęła się 22.03.2025 r. Ponadto, służby słowackie wprowadziły środki nadzwyczajne dla całego terytorium Republiki Słowackiej

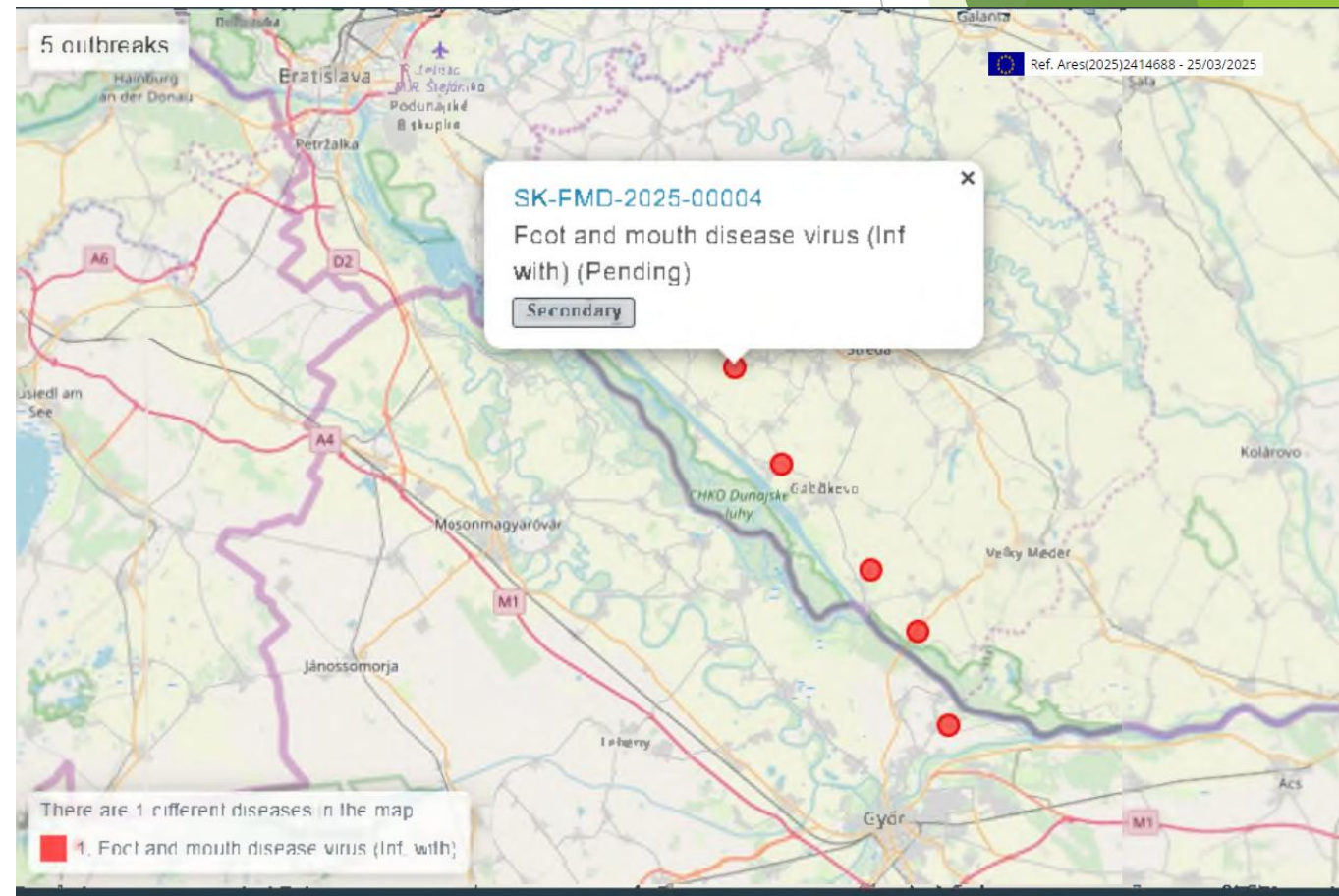
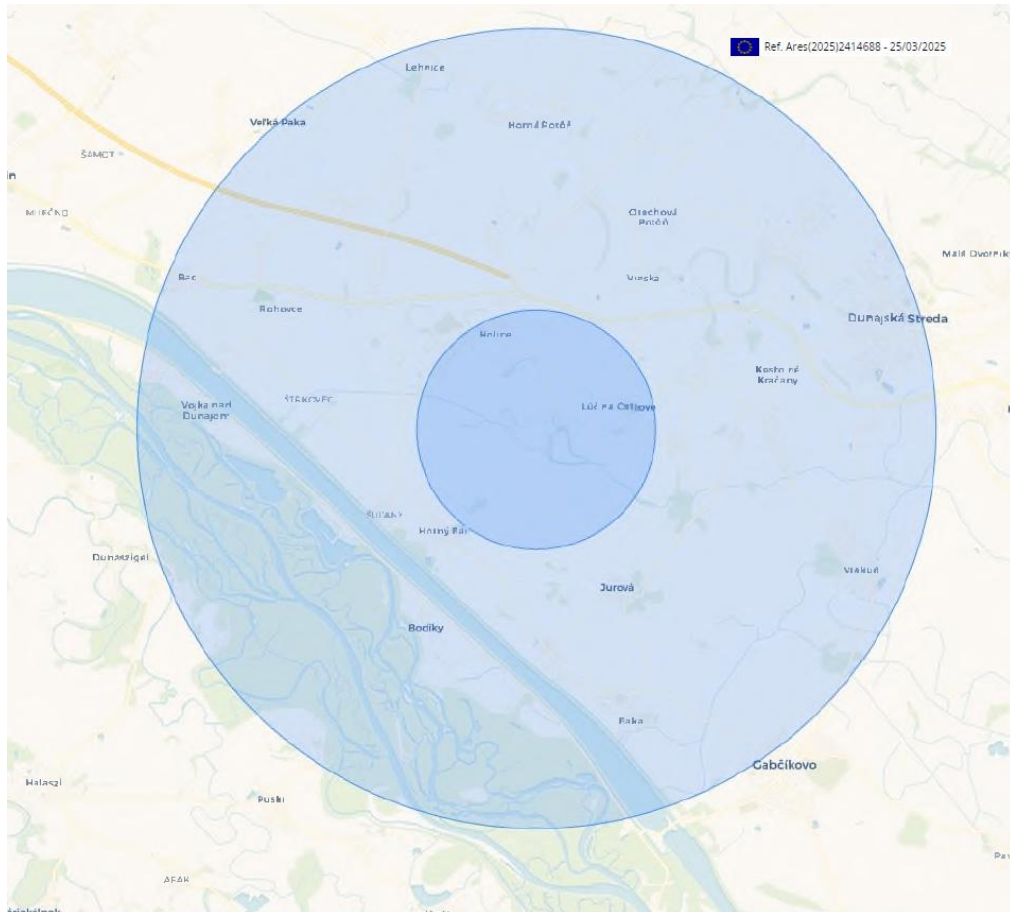
PRYSZCZYCA NA TERENIE SŁOWACJI

Słowacja
Węgry

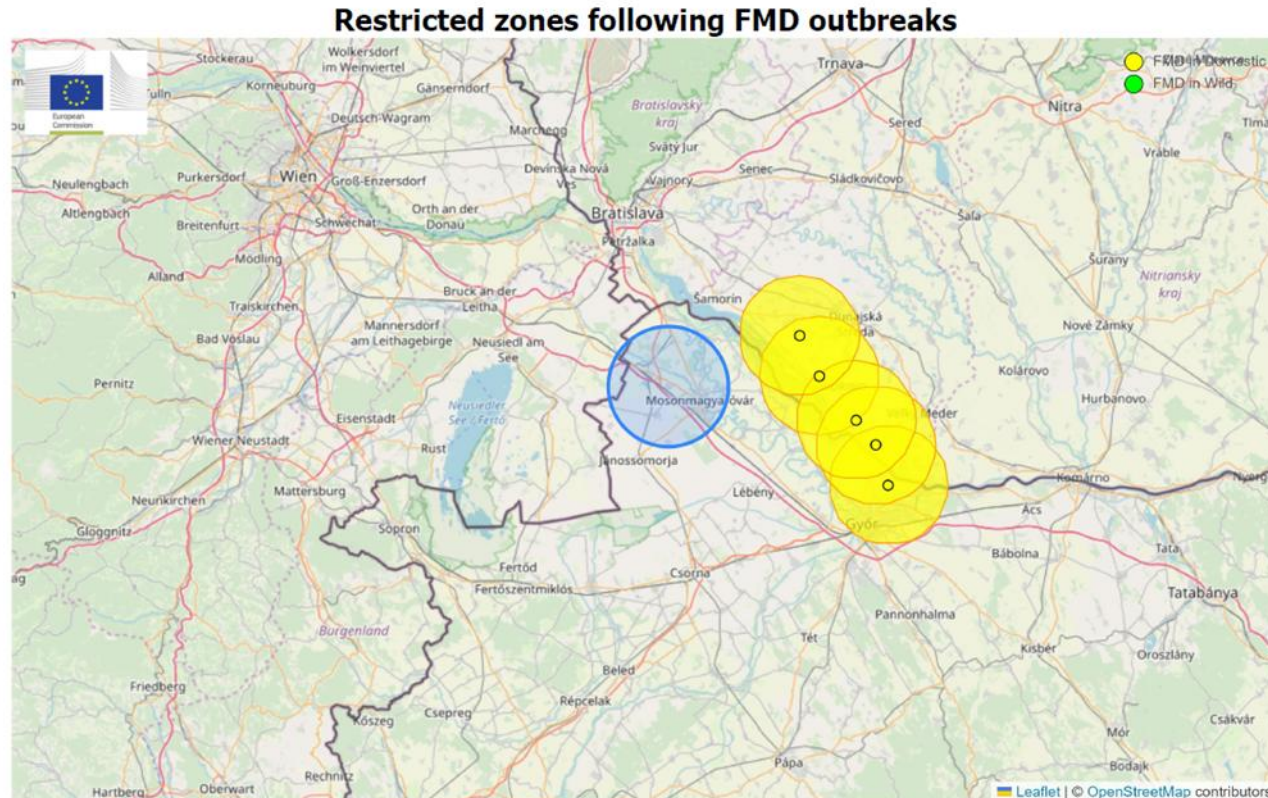
PRYSZCZYCA NA TERENIE SŁOWACJI

W dniu 25 marca br. stwierdzono **4. ognisko pryszczycy** (FMD) w gospodarstwie utrzymującym 279 szt. Bydła - powiat Dunajská Streda w kraju trnavském (county of Dunajská Streda, Trnavský region).

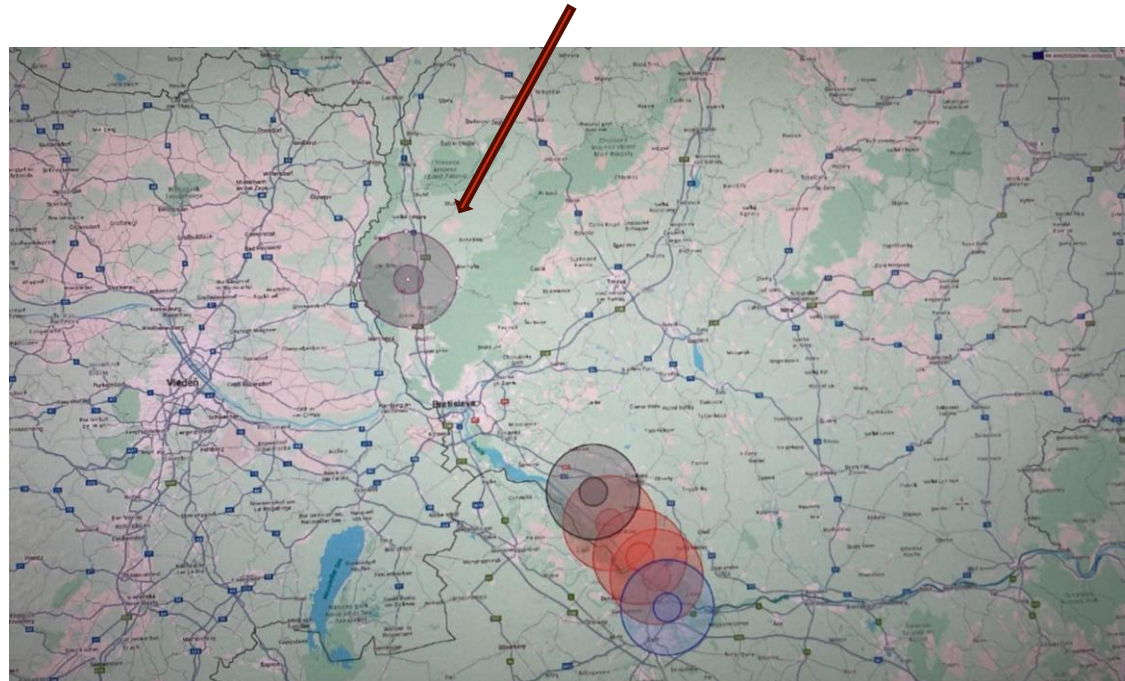
2. OGNISKO FMD NA TERENIE WĘGIER

W dniu 26 marca br. stwierdzono 2. ognisko pryszczycy na Węgrzech. Choroba wystąpiła w gospodarstwie bydła mlecznego utrzymującego ok. 3000 sztuk zwierząt, zlokalizowanym w gminie Level w powiecie Guor-Moson-Sopron w pobliżu styku granic austriackiej, czeskiej i słowackiej.

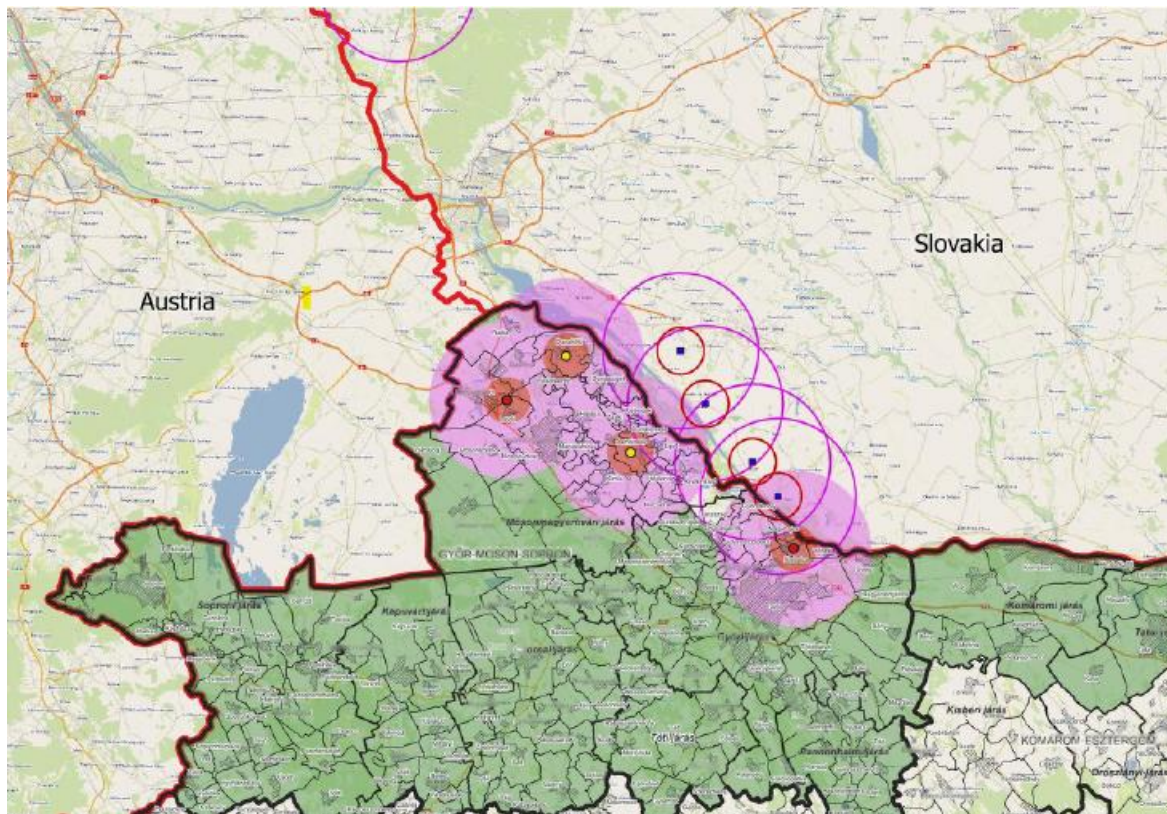
5. OGNISKO FMD NA TERENIE SŁOWACJI

W dniu 30 marca br. przedstawiciel Słowacji poinformował o stwierdzeniu 5. ogniska pryszczycy (FMD) w gospodarstwie utrzymującym ponad 3500 sztuk bydła w kraju bratysławskim w okresie Malacky, graniczącym z terytorium Austrii. Ognisko zostało potwierdzone poza obszarami objętymi ograniczeniami wyznaczonymi w związku z poprzednimi ogniskami pryszczycy na terytorium Słowacji i Węgier.

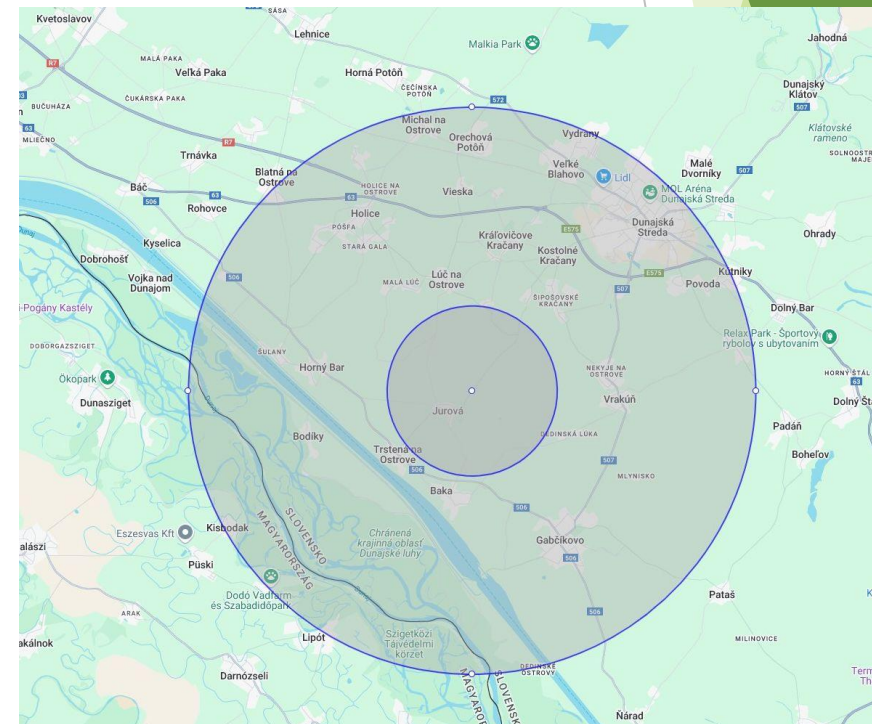
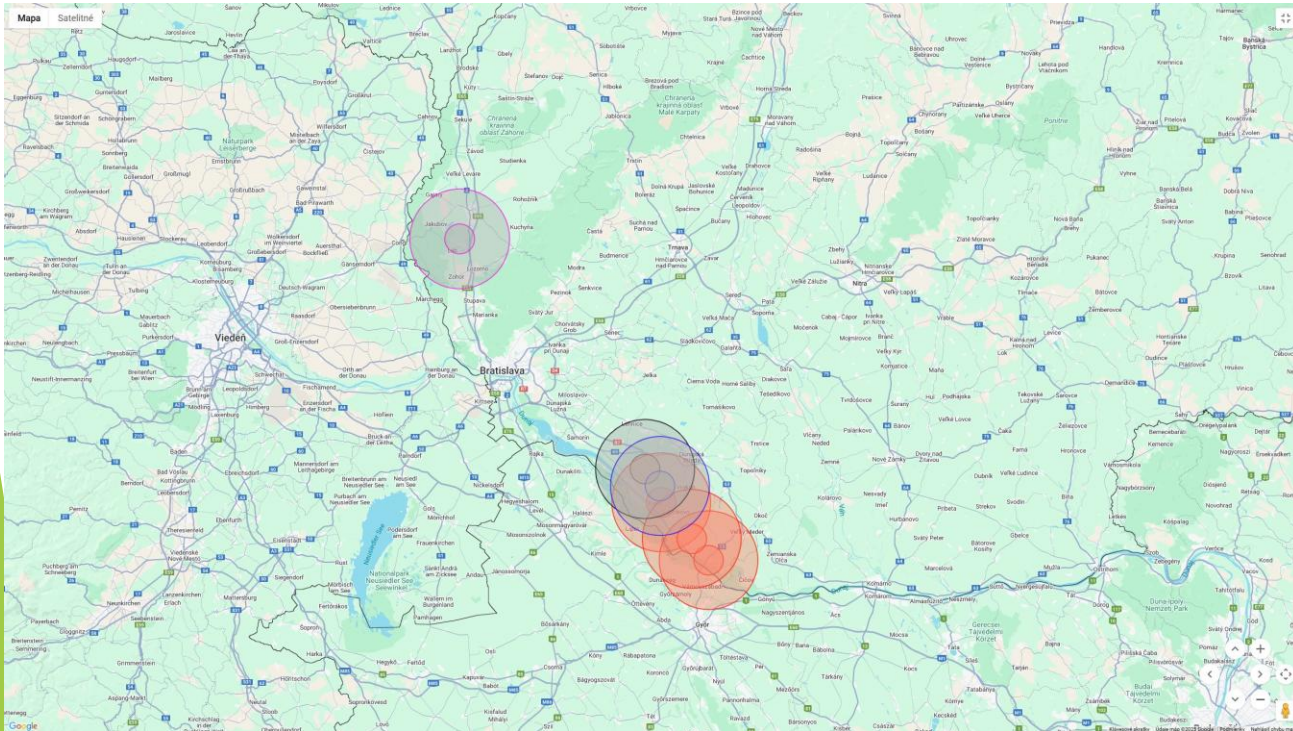
3. i 4. OGNISKO FMD NA TERENIE WĘGIER

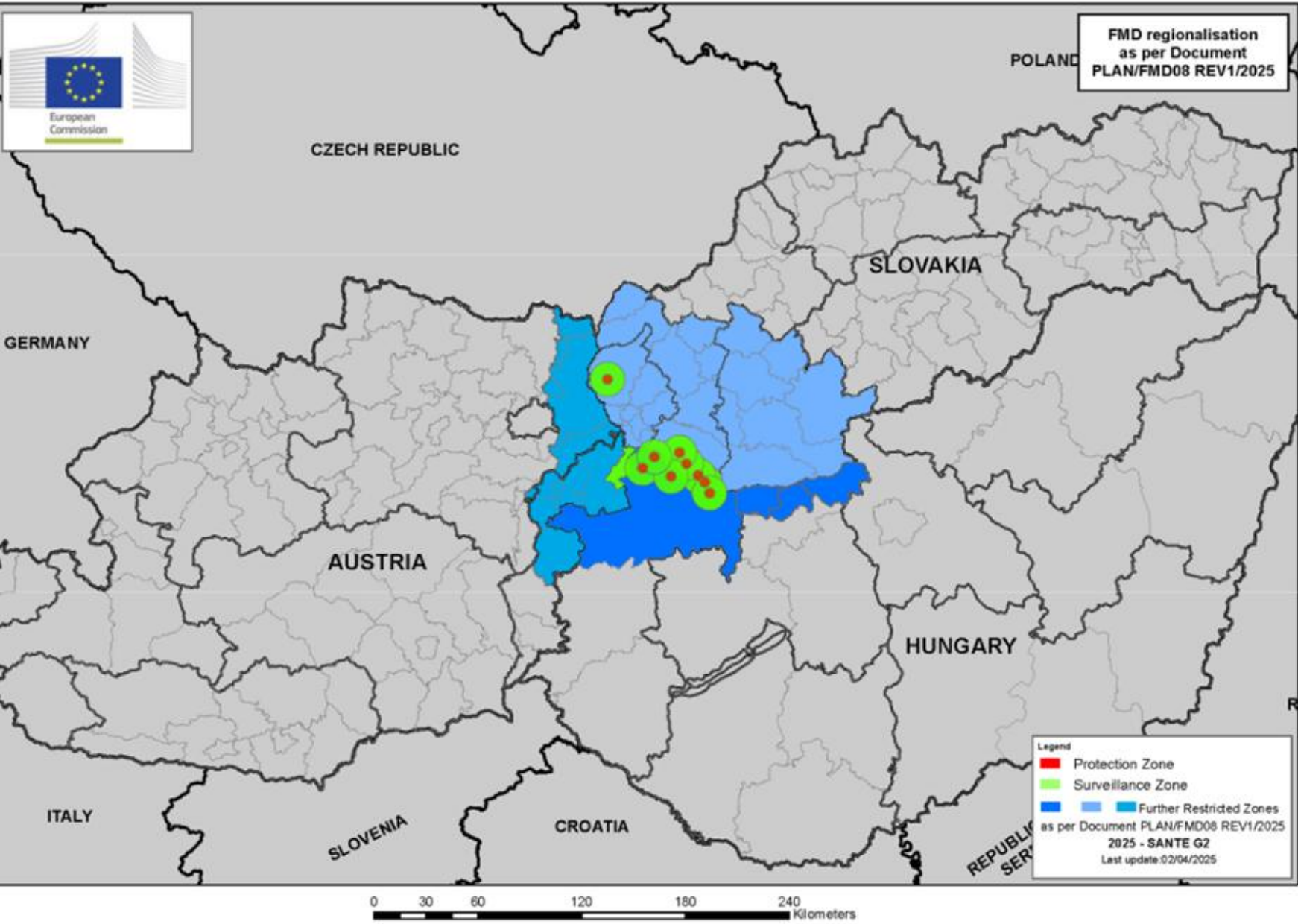
W dniu 2 kwietnia br. potwierdzono kolejne 2 ogniska FMD na terenie Węgier (3. i 4. ognisko komitat Győr-Moson-Sopron, w stadach liczących 1012 i 2498 szt. bydła).
Ogniska zostały notyfikowane jako wtórne.

6. OGNISKO FMD NA TERENIE SŁOWACJI

W dniu 4 kwietnia br. potwierdzono kolejne ognisko FMD na terenie Słowacji - w gospodarstwie utrzymującym bydło mięsne w m. Jurováv w powiecie Dunajská Streda, w kraju Trnavský, w pobliżu granicy z Węgrami. Gospodarstwo zostało wyznaczone jako kontaktowe do ogniska nr 3.

DZIAŁANIA W POLSCE (w związku ze stwierdzeniem 1 ogniska pryszczycy na Węgrzech)

Dnia 7 marca 2025 r. Główny Lekarz Weterynarii zwołał posiedzenie Zespołu Zarządzania Kryzysowego z udziałem Wojewódzkich Lekarzy Weterynarii z Krosna, Krakowa, Katowic i Opola. Podczas posiedzenia WLW otrzymali polecenie niezwłocznego skoordynowania wprowadzenia odkażania środków transportu zwierząt na głównych przejściach towarowych na granicach ze Słowacją oraz Czechami obejmujących drogi tranzytowe prowadzące do Polski bezpośrednio z obszarów objętych ograniczeniami.

Wprowadzone zostały również dyżury służb weterynaryjnych na przejściach granicznych oraz restrykcyjne kontrole transportów zwierząt, prowadzone we współpracy z policją, Strażą Graniczną, Krajową Administracją Skarbową i Inspekcją Transportu Drogowego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 7 marca 2025 r. wydał rozporządzenie, obowiązujące od 8 marca 2025 r., w sprawie zakazu wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę. Wprowadzone ograniczenia dotyczyły terytorium Węgier oraz okresu Komárno w kraju nitrzańskim i okresu Dunajská Streda w kraju trnawskim położonych na terytorium Republiki Słowackiej. Rozporządzenie obowiązywało do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji wykonawczej dotyczącej niektórych środków nadzwyczajnych w związku z pryszczycą na Węgrzech (Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/496 z dnia 11 marca 2025 r.) - aktualnie uchylone

DZIAŁANIA W POLSCE w związku ze stwierdzeniem pryszczycy na terytorium Słowacji

Kontynuacja wcześniejszych działań oraz dodatkowo:

- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał dnia 21.03.2025 roku rozporządzenie w sprawie zakazu wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę (aktualnie uchylone).
- Inspekcja Weterynaryjna prowadzi wzmożone kontrole gospodarstw docelowych, do których wprowadzono zwierzęta z terytorium Słowacji w okresie poprzedzających 30 dni od wystąpienia choroby. Pobierane są próbki do badań laboratoryjnych w kierunku pryszczycy. Gospodarstwa, do których trafiły zwierzęta objęte są kwarantanną.

Województwo małopolskie

- ▶ 7.03.2025 r. doraźne posiedzenie Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w sprawie zagrożenia występowania pryszczycy na terenie Małopolski
- ▶ 7.03.2025 r. narada z PLW oraz koordynatorami zespołów ds. zdrowia i ochrony zwierząt
- ▶ Działania na granicy polsko - słowackiej - Niedzica, Chyżne, Piwniczna Zdrój - kontrole środków transportu (obecnie dyżury IW w Chyżnym oraz Piwnicznej Zdrój)
- ▶ Kontrole przesyłek również w systemie TRACES
- ▶ Kampania informacyjna wśród hodowców oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie transportu zwierząt - przekazano do rozdystrybuowania ulotki (13 450 szt.)
- ▶ Dezynfekcja - gospodarstwa, środki transportu, rzeźnie - weryfikacja sposobu przeprowadzania dezynfekcji oraz wykorzystywanych produktów biobójczych używanych do odkażania pomieszczeń oraz środków transportu, z którymi miały styczność zwierzęta
- ▶ Kontrola w miejscu przeznaczenia zwierząt

Aktualny stan prawny

stan na dzień 8 kwietnia 2025 r.

- ▶ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/672 z dnia 31 marca 2025 r. dotycząca niektórych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do ognisk pryszczycy na Węgrzech i Słowacji oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2025/613 (Dz. U. UE. L. z 2025 r. poz. 672 z późn. zm.).
- ▶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie zakazu wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę (Dz. U. poz. 405)
 - ▶ § 1. Zakazuje się wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Republiki Węgier oraz z powiatu Neusiedl am See położonym w kraju związkowym Burgenland na terytorium Republiki Austrii (...) zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę

W związku z ogłoszeniem ww. decyzji rozporządzenie MRiRW zostanie uchylone

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ